EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 22.10.2026
COM(2026) 564 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

Arviointi julkisten työvoimapalvelujen tehostetusta yhteistyöstä annetun päätöksen N:o 573/2014/EU soveltamisesta

{SWD(2026) 318 final}

1. JOHDANTO

1.1. Julkisten työvoimapalvelujen verkosto arviointijakson aikana

Julkiset työvoimapalvelut ovat tärkeimpiä viranomaisia, jotka toteuttavat työnhakijoiden integroitumista työmarkkinoille helpottavaa työllisyyspolitiikkaa ja edistävät kysynnän ja tarjonnan kohtaamista työmarkkinoilla. Niiden palvelujen laatu vaikuttaa suoraan työllisyyspolitiikan käytännön tuloksiin ja niiden palveluita etsivien tai käyttävien henkilöiden työllistettävyyteen. Julkiset työvoimapalvelut ovat keskeisiä toimijoita varmistettaessa, että asiaankuuluvat EU:n työllisyyspoliittiset aloitteet pannaan täytäntöön onnistuneesti ja vahvistetaan näin EU:n kilpailukykyä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 573/2014/EU[1] julkisten työvoimapalvelujen tehostetusta yhteistyöstä, jäljempänä ’julkisia työvoimapalveluja koskeva päätös’, perustettiin julkisten työvoimapalvelujen eurooppalainen verkosto, jäljempänä ’julkisten työvoimapalvelujen verkosto’. Julkisten työvoimapalvelujen verkoston tavoitteena on edistää vaikuttavaa ja tehokasta yhteistyötä julkisten työvoimapalvelujen välillä ja tarjota foorumi, jolla voidaan vertailla julkisten työvoimapalvelujen suorituskykyä Euroopan tasolla. Verkosto pyrkii myös kartoittamaan hyviä käytäntöjä ja helpottamaan innovatiivisen, näyttöön perustuvan työllisyyspolitiikan kehittämistä EU:n tason painopisteiden mukaisesti.

Julkisia työvoimapalveluja koskevaa päätöstä muutettiin vuonna 2020 päätöksellä (EU) 2020/1782, jolla jatkettiin julkisten työvoimapalvelujen verkoston toimeksiantoa vuoden 2027 loppuun saakka ja otettiin käyttöön seuraavat keskeiset tavoitteet: keskitytään enemmän osallisuuteen ja haavoittuvien ryhmien tukemiseen, edistetään kestävää ja osallistavaa kasvua ja tehostetaan julkisten työvoimapalvelujen verkoston ja työmarkkinoiden sidosryhmien laajemman yhteisön välistä yhteistyötä. Muutetussa päätöksessä N:o 573/2014/EU edellytetään, että komissio esittää viimeistään 30 päivään syyskuuta 2026 mennessä arviointikertomuksen päätöksen täytäntöönpanosta. Verkosto siirtyi vuonna 2023 käyttämään vuosittain päivitettävää monivuotista työohjelmaa virtaviivaistaakseen toimiaan ja järkeistääkseen suunnittelua, mikä on yksinkertaistanut sen toimintaa. Osana jatkuvia pyrkimyksiä yksinkertaistaa ja sujuvoittaa tiedonkeruuprosesseja verkosto on myös parantanut synergiaa tiedonkeruussa julkisten työvoimapalvelujen vertailuanalyysia ja Euroopan komission työmarkkinapolitiikkoja koskevaa tietokantaa varten.

Verkosto yhdistää Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja EU:n jäsenvaltioiden julkiset työvoimapalvelut sekä Euroopan komission. Julkisten työvoimapalvelujen rakenteet vaihtelevat maittain, ja niiden oikeudellisessa asemassa, organisaatiorakenteessa sekä riippumattomuudessa valtiosta ja tehtävien jakautumisessa hallinnon eri tasoille on eroja.

[1] EUR-Lex - 02014D0573-20210101 - FI - EUR-Lex.

Työllisyyskomitealla (EMCO) on tarkkailijan rooli julkisten työvoimapalvelujen verkostossa. Verkoston toimet rahoitetaan Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) työllisyyden ja sosiaalisen innovoinnin toimintalohkosta (EaSI), ja verkoston sihteeristö toimii Euroopan komissiossa.

Vaikka keskeiset vastuualueet muuttuivat vain vähän vuosina 2021–2025[2], julkiset työvoimapalvelut mukautuivat vastaamaan kiristyneitä työmarkkinoita. Julkisissa työvoimapalveluissa keskityttiin muun muassa entistä enemmän pitkän aikavälin haasteisiin ja rakenteelliseen eriarvoisuuteen. Palveluita kohdistettiin haavoittuville ryhmille (esimerkiksi pitkäaikaistyöttömille, vammaisille henkilöille, nuorille, yli 55-vuotiaille työntekijöille, Ukrainasta siirtymään joutuneille henkilöille ja maahanmuuttajille) tai niillä katettiin nämä ryhmät erityistavoitteiden mukaisesti[3]. Vaikka rekisteröityneet työnhakijat ovat edelleen yksi julkisten työvoimapalvelujen keskeisistä kohderyhmistä, julkiset työvoimapalvelut ovat tehostaneet pyrkimyksiään tarjota palveluja työssäkäyville henkilöille, jotka ovat vaarassa menettää työpaikkansa[4] , ja tukea työvoiman ulkopuolella olevia henkilöitä muun muassa tiedotustoimien avulla[5].

[2] *PES Capacity Report 2021* s.13 ja *PES Capacity Report 2025* (ml. liite 10).
[3] Trends in PES – Assessment report on PES Capacity - 2025.
[4] Early intervention and job-to-job transitions - The evolving role of PES.
[5] Hidden potential - Publications Office of the EU, Trends in PES – Assessment report on PES Capacity - 2025.

1.2. Yleiskatsaus arviointimenetelmään

Arvioinnissa arvioitiin julkisia työvoimapalveluja koskevan päätöksen soveltamista vuosina 2021–2025 EU:n 27 jäsenvaltiossa (EU-27) sekä Islannissa, Liechtensteinissa ja Norjassa.

Arviointia varten toteutettiin useita tutkimustoimia vankan näytön keräämiseksi. Niihin kuuluivat seuraavat:

- asiakirjatutkimus, johon sisältyi yli 650 EU:n tason asiakirjaa
- EU:n tason haastattelut, joihin osallistui 38 sidosryhmien edustajaa, muun muassa työmarkkinaosapuolten, kansalaisjärjestöjen, asiaankuuluvien verkostojen ja kansainvälisten järjestöjen, EU:n virastojen sekä komission edustajia
- kaksi kyselytutkimusta, jotka oli suunnattu Euroopan julkisten työvoimapalvelujen asioista vastaaville neuvonantajille (AFEPA) (31 vastausta) sekä työllisyyskomitean ja kansallisten työministeriöiden edustajille (22 vastausta)
- kaksi työpajaa ja kuusi maakohtaista tapaustutkimusta (BG, DE, ES, FI, LT, SI)[6].

Marraskuussa 2025 käynnistetty kannanottopyyntö jatkui joulukuun 2025 loppuun asti.

2. TÄRKEIMMÄT HAVAINNOT JA PÄÄTELMÄT

Julkisten työvoimapalvelujen verkosto toteutti vuosina 2021–2025 monenlaisia toimia ja tuotti laajan joukon erilaisia tuloksia tukeakseen julkisia työvoimapalveluja muuttuvilla työmarkkinoilla.

Niihin kuuluivat i) hallintotoimet (joihin julkisten työvoimapalvelujen ylin johto osallistui aktiivisesti Euroopan julkisia työvoimapalveluita koskevien asioiden neuvonantajien tuella), ii) keskinäinen oppiminen (tapahtumat, analyyttiset toimet ja viestintätoimet), iii) vertailuoppiminen eli prosessi, jonka tarkoituksena on auttaa julkisia työvoimapalveluja kaikkialla Euroopassa parantamaan suorituskykyään vertailemalla itseään toisiin julkisiin työvoimapalveluihin laadullisten ja määrällisten arviointien avulla ja iv) keskeisten EU:n politiikkojen edistäminen.

Tässä jaksossa kerrotaan tiivistetysti arvioinnissa tehdyistä julkisia työvoimapalveluja koskevan päätöksen täytäntöönpanoa koskevista havainnoista ja päätelmistä. Ne noudattavat komission paremman sääntelyn suuntaviivoissa vahvistettuja viittä arviointikriteeriä, jotka ovat vaikuttavuus, tehokkuus, johdonmukaisuus, EU:n tason lisäarvo ja merkityksellisyys.

2.1. Vaikuttavuus

Muutetun julkisia työvoimapalveluja koskevan päätöksen soveltaminen vahvisti kauden 2014–2020 menestyksen pohjalta edelleen yhteistyötä ja keskinäistä oppimista sekä tuki julkisten työvoimapalvelujen nykyaikaistamista ja niiden toiminnan avoimuuden lisäämistä. Samalla se vaikutti EU:n tason päätöksentekoon tarjoamalla Euroopan julkisten työvoimapalvelujen yhteistä asiantuntemusta**.**

[6] Menetelmä kuvataan tarkemmin komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa, joka annetaan julkisten työvoimapalvelujen verkostosta annetun päätöksen muuttamista koskevan päätösehdotuksen ohella.

Vertailuoppimisella onnistuttiin yleisesti lisäämään julkisten työvoimapalvelujen suorituskyvyn avoimuutta ja kannustamaan organisaatiomuutoksiin sen monialaisen ja vertaisarviointiin perustuvan toimintamallin ansiosta, ja se tuki oman toiminnan tarkastelun kulttuuria julkisissa työvoimapalveluissa. Vertailuoppimisarvioinnit ovat yhä useammin **käynnistäneet jatkotoimia keskinäiseen oppimiseen liittyvien toimien kautta**, mikä on vahvistanut diagnoosin ja toteutuksen välistä yhteyttä. Vaikka vertailuoppimisarviointien tulosten levittämisen nykyiset rajoitukset ovatkin vahvistanut arviointeihin osallistuvien julkisten työvoimapalvelujen luottamusta, ne ovat myös vaikuttaneet osittain julkisten työvoimapalvelujen suorituskyvyn näkyvyyteen verkoston ulkopuolisten sidosryhmien keskuudessa.

Julkisten työvoimapalvelujen verkosto toimii käytäntöyhteisönä ja edistää tiedonvaihtoa ja operatiivista yhteistyötä yhteisissä haasteissa, mikä johtaa hyvien käytäntöjen käyttöönottoon. Erilaiset mahdolliset osallistumismuodot ja aihekohtaisten asiantuntijoiden osallistuminen ovat keskeisiä menestystekijöitä, sillä etenkin aihekohtaiset oppimisdialogit ja arviointityöpajat sekä työryhmät edistävät vertaisoppimista. Keskinäisen avunannon hankkeista on ollut myös konkreettista hyötyä, sillä ne ovat auttaneet julkisia työvoimapalveluja puuttumaan suoraan vertailuoppimisen ja eurooppalaisen ohjausjakson prosessin avulla löydettyihin parannuskohteisiin.

Verkoston toimintaan osallistuminen on johtanut julkisten työvoimapalvelujen parannuksiin useilla keskeisillä aloilla, kuten **suorituskyvyn, laadun ja muutosten parempaan hallintaan sekä henkilöstöresurssien strategisempaan käyttöön**. Palvelujen tarjonta on myös parantunut erityisesti **digitalisaation, haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien (myös vammaisten henkilöiden) tukemisen ja työnantajille räätälöityjen palvelujen osalta**. Useissa esimerkkitapauksissa julkisten työvoimapalvelujen verkoston toiminnasta oppiminen on johtanut konkreettisiin toimiin yksittäisissä julkisissa työvoimapalveluissa niiden koosta tai kehitystasosta riippumatta. Valmiuksiin liittyvät ja taloudelliset rajoitukset (esimerkiksi pienemmissä julkisissa työvoimapalveluissa), erilaiset rakenteet (kuten keskitetyt tai hajautetut julkiset työvoimapalvelut) ja ristiriitaiset kansalliset poliittiset painopisteet vaikuttavat kuitenkin edelleen verkoston kautta levitettyjen hyvien käytäntöjen täytäntöönpanon nopeuteen ja laajuuteen.

Julkisten työvoimapalvelujen verkosto vahvisti osallistumistaan EU:n politiikan kehittämiseen, seurantaan ja täytäntöönpanoon. Julkisten työvoimapalvelujen verkosto osallistuu vuotta 2020 edeltäneeseen kauteen verrattuna useammin ja laaja-alaisemmin EU:n politiikan suunnitteluun ja seurantaan neuvoston suositusten (jotka koskevat esim. nuorisotakuuta, pitkäaikaistyöttömyyttä, tai vähimmäistuloa) mukaisten virallisten rooliensa ja tapauskohtaisten osallistumismuotojen (esim. kohdennettuihin kuulemisiin vastaaminen, lausuntojen antaminen) kautta. Osallistumista politiikan täytäntöönpanoon on myös laajennettu vaihtamalla tietoa ja tiivistämällä yhteistyötä EU:n toimielinten kanssa. Vaikka julkisten työvoimapalvelujen verkoston osallistumisessa keskitytään edelleen suurelta osin työllisyyspolitiikkoihin, useita esimerkkejä löytyi myös verkoston toimista, jotka liittyvät laajempien politiikanalojen (esim. työvoiman muuttoliike, vihreä ja digitaalinen siirtymä, koulutus ja osaaminen) työllisyysnäkökohtiin. **Verkoston näkyvyyttä EU:n poliittisessa**

toimintaympäristössä on kuitenkin edelleen parannettava, jotta sen asiantuntemusta voidaan hyödyntää enemmän.

Muutetussa julkisia työvoimapalveluja koskevassa päätöksessä painotettiin enemmän yhteistyötä työmarkkinoiden sidosryhmien kanssa, ja **verkoston ja keskeisten toimijoiden välinen yhteistyö lisääntyi** sen mukaisesti. Näihin keskeisiin toimijoihin kuuluu esimerkiksi EU:n tason ja kansainvälisiä instituutioita, työmarkkinaosapuolia, verkostoja ja komiteoita. Verkoston ulkopuoliset sidosryhmät näkevät yhteistyön alueena, jota kehitetään tulevina vuosina.

2.2. Tehokkuus

Julkisia työvoimapalveluja koskevan päätöksen täytäntöönpano on ollut kustannustehokasta. Julkisten työvoimapalvelujen verkoston ja sen toimintaohjelman tukemisesta aiheutuvien vuotuisten kokonaiskustannusten arvioidaan olevan 2,2 miljoonaa euroa, mikä on vähemmän kuin edellisen kauden vuotuiset kustannukset (3,12 miljoonaa euroa tai vuoden 2024 hintojen mukaisesti 3,99 miljoonaa euroa). Tämä johtuu enimmäkseen digitaalisten välineiden laajemmasta käytöstä verkossa järjestettävät tapahtumat mukaan lukien, minkä ansiosta toimia voidaan toteuttaa tehokkaammin ja kustannukset voidaan pitää alhaisina.

Useimmissa julkisissa työvoimapalveluissa ei seurata järjestelmällisesti, kuinka paljon aikaa tai taloudellisia resursseja niissä käytetään verkostoon osallistumiseen. Saatavilla olevien arvioiden perusteella maiden välillä on huomattavaa vaihtelua 10–30 päivästä 500–1 000 päivään vuodessa kokoaikaiseksi muutettuna. Lisäkustannukset (esim. matkat, käännökset) olivat yleensä alhaiset, ja vain muutamat ilmoittivat menotason olevan korkeampi. Käytetyn ajan ja rahan määrää pidettiin yleisesti kohtuullisena ja oikeasuhteisena saavutettuihin hyötyihin nähden, koska verkosto edistää julkisten työvoimapalvelujen nykyaikaistamista, resurssisäästöjä ja institutionaalista häiriönsietokykyä.

Vaikka niistä aiheutuukin alkuvaiheessa toimintaan käytettyä työaikaa vastaavia kustannuksia, etenkin **vertailuoppimiseen ja keskinäiseen oppimiseen liittyvistä toimista saadaan rahalle erityisen paljon vastinetta,** sillä ne nopeuttavat uudistusprosesseja, vähentävät päällekkäisyyksiä ja tukevat kansallisten resurssien tehokkaampaa käyttöä. Nämä toimet tehostavat merkittävästi yksittäisiä julkisia työvoimapalveluita, jotka hyötyvät kansainväliseen kehitykseen liittyvistä tiedoista, nykyaikaistamiseen liittyvästä neuvonnasta ja suorituskykyarvioinnista.

2.3. Johdonmukaisuus

Muutettu julkisia työvoimapalveluja koskeva päätös on johdonmukainen EU:n työllisyyspolitiikkojen ja niihin liittyvien rahoitusvälineiden (esimerkiksi Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin, ESR+:n ja eurooppalaisen ohjausjakson) kanssa ja täydentää niitä. Useissa aloitteissa (esimerkiksi nuorisotakuussa ja eurooppalaisessa taitotakuussa) viitataan nimenomaisesti verkostoon tai julkisten työvoimapalvelujen keskeiseen rooliin niiden seurannassa ja täytäntöönpanossa.

Julkisia työvoimapalveluja koskeva päätös on myös johdonmukainen laajempia politiikan aloja (esim. muuttoliikettä, vihreää ja digitaalista siirtymää sekä kilpailukykyä) koskevien lainsäädäntö- ja politiikkavälineiden työllisyysnäkökohtien kanssa ja täydentää niitä. Vuosina 2021–2025 lisättiin ponnisteluja synergioiden parantamiseksi EU:n laajentumiseen ja työvoiman liikkuvuuteen liittyvien poliittisten prosessien sekä työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston alaisten EU:n virastojen (Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop), Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (Eurofound), Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto, Euroopan koulutussäätiö ja Euroopan työviranomainen) kanssa, ja parannuskohteita löytyy edelleen.

Julkisia työvoimapalveluja koskeva päätös on **johdonmukainen suhteessa kansallisiin työllisyyspolitiikkoihin ja täydentää niitä**, ja verkoston toiminnalla tuetaan usein kansallisia toimia, joilla vastataan yhteisiin työmarkkinahaasteisiin.

Julkisia työvoimapalveluja koskevan päätöksen **sisäinen johdonmukaisuus on hyvällä tasolla**, ja sen tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettavat toimet ja käytettävät panokset ovat tarkoituksenmukaisia. Julkisten työvoimapalvelujen verkoston sihteeristön keskeinen koordinointitehtävä on olennaisen tärkeä verkoston toiminnan johdonmukaisuuden, synergioiden ja tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi.

2.4. EU:n tason lisäarvo

Muutettu julkisia työvoimapalveluja koskeva päätös on tuottanut EU:n tason lisäarvoa, mikä korostaa, miten tärkeää on jatkaa päätöksen voimassaoloa vuoden 2027 jälkeen. Keskeisiä esimerkkejä tuotetusta lisäarvosta ovat: i) julkisten työvoimapalvelujen uudistuksen nopeuttaminen vertailukelpoisen näytön avulla, ii) vertaisoppiminen ja toteuttamiskelpoiset vertailuoppimissuositukset, iii) julkisten työvoimapalvelujen suorituskykyä eri työmarkkinakysymyksissä koskevien vertailukelpoisten tietojen saatavuus, iv) hyvien käytäntöjen levittäminen nopeammin ja kustannustehokkaammin, v) parempi häiriönsietokyky ja kriisivalmius, vi) julkisten työvoimapalvelujen vahvempi yhteinen ääni EU:n poliittisissa prosesseissa ja vii) tehostettu yhteistyö työllisyyden ekosysteemissä.

Julkisia työvoimapalveluja koskevan päätöksen lakkauttamisella olisi merkittäviä kielteisiä seurauksia, kuten jäsennellyn EU:n tason yhteistyön loppuminen, innovoinnin ja uudistusten hidastuminen, julkisten työvoimapalvelujen välisten erojen kasvu, vähemmän johdonmukainen politiikka ja heikommat yhteiset valmiudet vastata tuleviin työmarkkinoiden häiriöihin. Se vaikuttaisi erityisesti aloihin, joilla julkisten työvoimapalvelujen verkoston toiminta on vauhdittanut uudistuksia merkittävästi, kuten digitalisaatioon, tekoälyn integrointiin, työnantajille suunnattuihin palveluihin ja suorituskyvyn hallintaan.

2.5. Merkityksellisyys

Muutetun julkisia työvoimapalveluja koskevan päätöksen tavoitteet olivat edelleen merkityksellisiä ja mukautuivat joustavasti uusiin tarpeisiin ja haasteisiin koko kauden 2021–2025 ajan. Julkisten työvoimapalvelujen verkosto osoitti tässä yhteydessä vahvaa kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin, kun se mukautti toimintaansa uusiin haasteisiin, kuten koronaviruspandemiaan ja Venäjän hyökkäyssotaan Ukrainaa vastaan.

Lisäksi **muutetulla julkisia työvoimapalveluja koskevalla päätöksellä vastattiin edelleen työmarkkinoiden jatkuviin ja uusiin haasteisiin**, kuten työvoimapulaan ja osaamisvajeeseen, sekä digitalisaatioon ja vihreään siirtymään. Päätöksen yhteistyöhön ja keskinäiseen oppimiseen liittyvien yleisten ja erityisten tavoitteiden säilyminen merkityksellisinä varmistettiin seuraavilla tavoilla: i) toteuttamalla suoraan näihin haasteisiin keskittyviä toimia, ii) valtavirtaistamalla keskeisiä kysymyksiä laajemmassa toiminnassa ja iii) edistämällä osallistavia toimintatapoja sellaisten työohjelmien ja strategisten asiakirjojen

kehittämisessä, jotka mahdollistavat uusien temaattisten painopisteiden käyttöönoton tarpeen mukaan.

3. SAADUT KOKEMUKSET

Kaiken kaikkiaan havainnot vahvistavat, että tulokset ovat pitkälti yhdenmukaisia vuoden 2019 arvioinnin tulosten kanssa, mutta osoittavat myös, että yhteistyö ja johdonmukaisuus ovat selvästi parantuneet ja verkoston toiminta on kehittynyt kypsemmäksi. Julkisten työvoimapalvelujen verkosto on ajan mittaan vahvistanut rooliaan ja lisännyt merkityksellisyyttään ja vaikutustaan, ja sekä sen jäsenet että ulkoiset sidosryhmät arvostavat verkostoa suuresti.

Julkisten työvoimapalvelujen verkoston toiminnan arvioinnista on saatu useita tärkeitä oppeja, jotka voivat auttaa määrittämään sen tulevaa strategista suuntaa.

- **Osallistumisen lisääminen kustannustehokkaiden ratkaisujen avulla**. Julkisten työvoimapalvelujen verkosto tarjoaa dynaamisen valikoiman strategisesti toisiinsa liittyviä toimia, joilla tuetaan julkisten työvoimapalvelujen nykyaikaistamista ja mukauttamista uusiin suuntauksiin ja haasteisiin. Uudet teknologiat voivat tarjota yhä enemmän kustannustehokkaita ratkaisuja toimintojen toteuttamiseen (verkkokokoukset) ja tulosten levittämiseen (esim. dynaamiset hakutoiminnot tiedonjakoalustoilla tai automaattinen kääntäminen).
- **Vertailuoppimisen tulosten näkyvyyden parantaminen**. Vertailuoppimisen tulosten näkyvyyttä voidaan lisätä levittämällä niitä verkoston ulkopuolelle. Verkoston ja muiden työmarkkinoiden sidosryhmien työn sekä EU:n politiikan välistä synergiaa voitaisiin lisätä parantamalla vertailuoppimisen tulosten saatavuutta. Tulosten levittämisessä olisi kuitenkin varmistettava, että vertailuoppiminen on edelleen turvallinen tila julkisten työvoimapalvelujen arkaluonteisten tietojen jakamista varten.

- **Strategisia painopisteitä koskevan operatiivisen yhteistyön tehostaminen strategisilla painopistealoilla.** Julkisten työvoimapalvelujen verkosto on tehnyt laajamittaista työtä edistääkseen yhteisten strategisten toimintamallien ja välineiden käyttöönottoa. Julkisten työvoimapalvelujen välisen operatiivisen yhteistyön tukemista strategisilla painopistealoilla, kuten digitalisaatiossa ja suorituskyvyn mittauskehyksissä, voidaan jatkaa. Tämä voisi tarkoittaa hyväksi todettujen menetelmien hyödyntämistä ja pilotti- ja innovointiresurssien kokoamista yhteen perustuen esimerkkeihin yhteisten määritelmien ja toimintamallien luomisesta esimerkiksi vihreiden taitojen ja työpaikkojen osalta sekä työvoimapulan mittaamiseen[7]. Vaikka tällaista yhteistyötä ei ole nimenomaisesti mainittu julkisia työvoimapalveluja koskevassa päätöksessä, se vastaa täysin verkoston tavoitteita. Se olisi myös edistysaskel verkoston vuosikymmenen pituisissa pyrkimyksissä parantaa julkisten työvoimapalvelujen välistä yhteistyötä ja keskinäistä oppimista.

- **EU:n päätöksentekoon osallistumisen vahvistaminen ja priorisointi.** Julkisten työvoimapalvelujen verkosto on lisännyt ponnistelujaan osallistua EU:n poliittisen päätöksentekoon, ja sen osallistumisalaa on mahdollista laajentaa entisestään. Verkostoa kuullaan useista EU:n työllisyyspolitiikoista tai laajempien politiikanalojen työllisyysnäkökohdista muun muassa tekemällä yhteistyötä olemassa olevien rakenteiden

[7] Lisätietoja on komission yksiköiden valmisteluasiakirjan laatikossa 4.

(esim. työllisyyskomitean) kanssa. Lisäksi voitaisiin etsiä mahdollisuuksia edistää poliittisia prosesseja ja vahvistaa verkoston näkyvyyttä poliittisena toimijana, jolla on merkittävää täytäntöönpanoa koskevaa asiantuntemusta. Verkoston asiantuntemus liittyy muun muassa sen osallistumiseen eurooppalaiseen ohjausjaksoon ja sellaisten henkilöiden aktivointiin, joilla on vastassaan merkittäviä työmarkkinoille pääsyn esteitä. Tätä olisi kuitenkin arvioitava käytettävissä olevien resurssien ja poliittisten painopisteiden pohjalta, ja julkisia työvoimapalveluja olisi kuultava asiasta päätettäessä.

- **Uusien synergioiden löytäminen työvoiman liikkuvuutta koskevien EU:n aloitteiden kanssa.** Julkisten työvoimapalvelujen verkosto on tehostanut ponnistelujaan osallistua monille eri politiikan aloille, ja sillä on mahdollisuus jatkaa toimintaansa keskeisenä yhteyspisteenä ja EU:n työllisyyspolitiikkaa koskevan tiedonvaihdon alustana. Koska verkosto on kypsynyt edelleen ja uusia haasteita on ilmennyt, työvoiman liikkuvuuden alalla voidaan löytää lisää synergioita. Tällaisia synergioita voi esiintyä esimerkiksi työvoiman liikkuvuuden toimijoiden kanssa aloilla, joilla on suoraa merkitystä julkisten työvoimapalvelujen kannalta. Tämä koskee esimerkiksi liikkuvien työntekijöiden tukemista työnvälityspalvelujen eurooppalaisesta verkoston (EURES) kautta, työttömyysetuuksien maastavientiin liittyvää tietojenvaihtoa sosiaaliturvatietojen sähköisen vaihtojärjestelmän (EESSI) yhteydessä sekä Europassin kautta tarjottavaa uraohjausta ja taitojen arviointia.

- **Järjestelmällisen seurantakehyksen ja keskeisten suorituskykyindikaattorien kehittäminen.** Tähän mennessä seurannassa on keskitytty pääasiassa hankkimaan palautetta yksittäisistä toimista ja keräämään tietoa viestintätoimien vaikutuksesta sitoutumiseen ja tavoittavuuteen. Työohjelman toteutuksen vaikutusten seuranta on vaihdellut ajan mittaan. Tällä hetkellä ei ole olemassa tätä järjestelmällisempää keskeisiin suorituskykyindikaattoreihin perustuvaa sisäistä prosessia tai kehystä, jonka avulla itse verkoston suorituskykyä voitaisiin seurata järjestelmällisesti. Verkosto ja sen jäsenet voisivat kehittää tällaisen kehyksen julkisten työvoimapalvelujen verkoston toiminnan pitkän ajan tulosten nykyistä järjestelmällisempää mittaamista varten, mikä tukisi vaikutusten ja kustannustehokkuuden jatkumisen varmistamiseksi tarvittavien mukautusten tekemistä. Tähän mennessä kehitettyihin seurantatoimiin perustuva kehys tarjoaisi aiempaa johdonmukaisemman ja yhtenäisemmän toimintamallin ja pitäisi hallinnollisen rasitteen ja raportointitaakan mahdollisimman vähäisenä.

- **Järjestelmällisempi tiedon jakaminen ja yhteiset aloitteet kumppaneiden kanssa**. Julkisten työvoimapalvelujen verkosto on lisännyt ajan mittaan yhteistyötään muiden työmarkkinoiden sidosryhmien kanssa ja pyrkinyt tavoittamaan niitä entistä aktiivisemmin. Yhteistyötä on kuitenkin mahdollista tiivistää edelleen. Tämä voisi tarkoittaa yhteisten painopisteiden määrittämistä, järjestelmällisempää tiedon jakamista, yhteisten aloitteiden kehittämistä ja asiaankuuluviin komiteoihin ja tapahtumiin osallistumisen lisäämistä henkilöstöresurssien ja taloudellisten resurssien saatavuuden perusteella.

- **Muut mahdolliset tehokkuushyödyt.** Julkisten työvoimapalvelujen verkosto on kustannustehokas, sillä se tarjoaa laajan valikoiman tukitoimia suhteellisen vähäisin

kustannuksin. Tehokkuutta voidaan kuitenkin parantaa vielä rajoitetusti esimerkiksi lisäämällä digitaalisten välineiden käyttöä ja kehittämällä yhtenäinen tietokeskus (tämä virtaviivaistaisi asiakirjojen jakamiseen, yhteiskehittämiseen ja varastointiin käytettäviä eri alustoja), lisäämällä operatiivista yhteistyötä tai virtaviivaistamalla päätöksentekoprosesseja. Tämän lisäksi tehokkuutta voitaisiin parantaa edistämällä vahvempia synergioita asiaankuuluvien EU:n virastojen (esim. Eurofound, Cedefop, Euroopan työviranomainen, Euroopan koulutussäätiö) kanssa ja edistämällä niiden työtä. Näin voitaisiin vähentää julkisten työvoimapalvelujen verkoston tutkimusten ja julkaisujen määrää ja päällekkäisyyksien riskiä. Lisäksi verkoston raportointitiheyden mukauttaminen yksinkertaistaisi raportointiprosesseja ja vähentäisi raportointiin liittyvää hallinnollista rasitetta.

- **Julkisten työvoimapalvelujen valmiuksien kehittäminen ja EU:n rahoituksen hyödyntäminen parhaalla mahdollisella tavalla.** Julkisten työvoimapalvelujen verkosto edistää synergioita EU:n rahoitusmekanismien kanssa (esim. Euroopan sosiaalirahasto plus, teknisen tuen väline, elpymis- ja palautumistukiväline, oikeudenmukaisen siirtymän rahasto). Julkisia työvoimapalveluja voidaan edelleen tukea niiden valmiuksien kehittämisessä ja niitä koskevien uudistusten toteuttamisessa erityisesti hyödyntämällä saatavilla olevaa EU:n rahoitusta parhaalla mahdollisella tavalla, myös vuoden 2027 jälkeisen monivuotisen rahoituskehyksen yhteydessä.
- **Jatkuvuuden varmistaminen.** Kaikki kuullut tahot vahvistivat jatkuvan tarpeen julkisten työvoimapalvelujen verkostolle. Kahden peräkkäisen myönteisen arvioinnin jälkeen julkisia työvoimapalveluja koskevan päätöksen lakkauttaminen olisi merkittävä menetys EU:n tason yhteistyölle ja johtaisi innovoinnin ja uudistusten hidastumiseen, julkisten työvoimapalvelujen välisten erojen lisääntymiseen ja vähemmän johdonmukaiseen politiikkaan. Julkisia työvoimapalveluja koskeva päätös tarjoaa vankan ja joustavan kehyksen, jolla tuetaan julkisia työvoimapalveluja niiden vastatessa nykyisiin ja tuleviin haasteisiin ja työmarkkinoiden muutoksiin. Kehys on laajempien ja kehittyvien EU:n poliittisten painopisteiden mukainen. Kun otetaan huomioon verkoston rajalliset määrärahat ja julkisten työvoimapalvelujen vakiintunut rooli keskeisinä työmarkkinatoimijoina, verkoston suuremman vakauden varmistaminen pitkällä aikavälillä edistäisi hallinnon yksinkertaistamista poistamalla tarpeen uudistaa säännöllisesti vakiintunutta ja hyvin toimivaa rakennetta. Yllä olevan yhteenvedon mukaisesti päätöstä voidaan kuitenkin parantaa edelleen kohdennetuilla muutoksilla.